

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5216
6.k:132

Sayı :B.13.SGB.0-12.00-00/610-339
Konu :Yazılı soru önergesi (7/5216)

25-05-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.03.2012 tarih ve 56561 sayılı yazınız.

Ordu Milletvekili İdris YILDIZ'a ait 7/5216 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek : 1 Yazı

ORDU MİLLETVEKİLİ SAYIN İDRİS YILDIZ'IN 7/5216 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Dünya ekonomisinde son yıllarda ortaya çıkan iktisadi tartışma konularından biri, etkileri hala hissedilmekte olan büyük resesyon dönemi dışarıda bırakılacak olursa, yüksek büyüme rakamlarının neden istihdama yansıtılamadığı sorunudur. Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomiler incelendiğinde büyüme rakamları istenilen düzeyde artış göstermesine rağmen bazı ülkelerde istihdam nispi olarak daha az artmakta, işsizlik oranları düşmemekte ya da artış göstermektedir. Türkiye ekonomisi de son yıllarda yaşadığı hızlı ekonomik dönüşümlerin etkisi ile dünya ekonomisi ile daha da bütünleşme göstermiştir. Bu tartışmalar şunu ortaya koymuştur ki istihdam artışı sağlayan tek faktör büyüme değildir.

IMF tarafından büyük resesyon olarak nitelendirilen son küresel krizin ortaya çıkmaya başladığı 2007 yılından büyük resesyonun etkilerinin şiddetli biçimde hissedildiği 2009 yılına kadar büyüme oranımız kademeli bir biçimde azalmıştır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus büyüme hızımız gerilemesine rağmen istihdam artış oranımız bu süre zarfında hiç negatife dönmemiş olmasıdır. Tüm dünyada ve özellikle sanayileşmiş ülkelerde işten çıkarmalar artarken, istihdam artış oranları gerilerken hatta negatife dönerken Türkiye'de böyle bir tablo ortaya çıkmamıştır. Uygulamış olduğumuz başarılı makroekonomik politikalar sayesinde küresel krizin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin silinmeye başlaması ve ekonomik aktivitenin hızlanmaya başlamasıyla birlikte ekonomik büyüme oranımız da tüm dünyanın dikkatini çekecek biçimde artış göstermiştir. 2010 yılı genelinde Türkiye ekonomisi 9,2'lik büyüme sağlamıştır. Bunun yanında istihdam artış oranındaki gelişmeler incelenecek olursa ekonomik büyüme oranı gibi istihdam artış oranının da artış patikası içerisinde hareket ettiği görülecektir. Küresel krizin etkilerinin hissedilmeye başlandığı 2007 yılında yüzde 1,5 seviyesinde olan istihdam artış oranı 2011 yılı genelinde yüzde 6,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, son yıllarda istihdamı korumaya ve geliştirmeye yönelik önemli tedbirler alınmış, bu tedbirlerin de etkisiyle önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Kadın ve genç istihdamının artırılmasına yönelik olarak geliştirilen teşvikler 13.02.2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiş, faydalanma süresi ve koşulları geliştirilmiştir. İşgücünün nitelik sorununu gidermeye, işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılama düzeyinin geliştirilmesine yönelik olarak istihdam ve mesleki eğitim ilişkisinin geliştirilmesi stratejisi ve eylem planı hayata geçirilmiştir. Kayıt dışı istihdamla mücadeleyle yönelik caydırıcı tedbirlerin yanı sıra kayıtlı istihdamı teşvik edici önlemler alınmıştır.

Ekonomideki gelişmelerin yanı sıra yukarıda sıralanan ve burada yer verilmeyen benzer doğrultudaki çalışmalarımızın da katkısıyla 2011 yılında işsizlik oranı son on yılın en düşük değeri olan yüzde 9,8 olarak gerçekleşmiş, istihdam oranı 2010 yılındaki yüzde 43 seviyesinden yüzde 45 seviyesine yükselmiş ve istihdam edilen kişi sayısı 24.110.000'e ulaşmıştır.

Bu açıdan bakıldığında Türkiye'deki büyümenin istihdam yaratmadığını söylemek mümkün değildir. 2011 yılında Türkiye ekonomisi yüzde 8,5 büyürken istihdam artış oranımız yüzde 6,7 olarak gerçekleşmiştir.

Hükümetimiz, ekonomi politikalarının yürütülmesinde "istihdam odaklı hareket" anlayışını benimsemiştir. Bireylerin ve ailelerin düzenli gelir elde etmesinin esas yolunun bir işe sahip olmak olduğu gerçeğinden hareketle, istihdamın artırılarak işsizliğin azaltılması yolunda önemli adımlar atılmaktadır. Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan işsizliği azaltmak, işgücüne katılımı ve istihdamı artırmak için ilki 2008 yılında olmak üzere dört ayrı istihdam paketi açıklanmıştır. Bu paketlerle;

Çeşitli prim indirimleri ve teşvikler getirilmiş

İstihdam üzerindeki yükler azaltılmış,

İstihdamı koruma amacıyla kısa çalışma ödeneği işler hale getirilmiş,

Kadın ve gençlerin istihdamına yönelik özel düzenlemeler yapılmıştır.

Bu çerçevede kadınların istihdam edilebilirliklerini artırmak, işgücüne katılımlarını önleyen engelleri azaltmak amacıyla "Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu" projesi uygulamaya konulmuştur.

Ülkemizin istihdam ile ilgili en önemli sorunlarından birisi istihdam ile mesleki eğitim ilişkisinin yeterince güçlü olmamasıdır. Bir tarafta belirli bir mesleği olan veya mezun işsizler, diğer tarafta istediği vasıfta ve meslekte eleman bulamayan işverenler. Bu çerçevede İŞKUR, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi ve işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikteki işsizlerin istihdam edilebilirliğinin artırılmasına yönelik aktif işgücü programları kapsamında İşgücü Yetiştirme Kursları düzenlenmektedir.

Söz konusu programlar için 2010 yılında 509 milyon TL, 2011 yılında 1 milyar 411 milyon TL kaynak tahsis edilmiştir.

Ocak-Aralık 2011 döneminde;

- İşgücü yetiştirme faaliyetleri, Girişimcilik Programları ve İşbaşı Eğitim Programları kapsamında, 14.170 kurs açılmış olup, 96.675'i erkek, 89.256'sı kadın olmak üzere toplam 185.931 kişi yararlanmıştır. Bu kurslardan faydalananların % 48'i kadın kursiyerlerden oluşmaktadır. Ocak-Şubat 2012 döneminde ise işgücü faaliyetleri kapsamında, 2.537 kurs açılmış olup, 16.567'si erkek, 15.368'i kadın olmak üzere toplam 31.935 kişi yararlanmıştır.
- Toplum Yararına Çalışma Programları kapsamında 2.424 program düzenlenmiş olup, 50.434'ü erkek, 13.651'i kadın olmak üzere toplam 64.085 kişi yararlanmıştır. Bu programlardan faydalananların yaklaşık olarak %22'si kadınlardan oluşmaktadır. TYÇP kapsamında düzenlenen programlar ağırlıklı olarak beden gücü gerektirdiğinden, bu programlara katılım sağlamış olan kadınların oranı diğer programlara göre düşük (%21,3) gerçekleşmiştir. Ocak-Şubat 2012 döneminde ise, Toplum Yararına Çalışma Programları kapsamında ise 224 kurs düzenlenmiş olup, 4.262 erkek, 3.595 kadın olmak üzere toplam 7.857 kişi yararlanmıştır.

Kadınların işgücüne katılmama nedenlerine göre bakıldığında, 2011 yılında, işgücüne dahil olmayan 19.414.000 kadından 11.872.000'sinin işgücüne katılmama nedeni ev işleri ile meşgul olmaktır. Kadınların 2.174.000'ü çalışamaz halde olduğundan, 2.043.000'ü de öğrenci olması nedeniyle işgücüne katılmamaktadır.

Kadınların eğitim düzeyiyle işgücüne katılım oranları paralellik göstermekte olup, eğitim düzeyi arttıkça işgücüne katılım oranları da artmaktadır. Bu durum, zaman içinde yüksek öğrenimlilerin toplam kadın işgücü içerisindeki payı arttıkça kadınların işgücüne katılım oranının artacağını göstermektedir.

Tarımdaki çözülmeyle birlikte başlayan kırdan kente göç, ücretsiz aile işçisi ya da mevsimlik tarım işçisi olarak işgücüne dahil olan vasıfsız kadın işgücünün bu özelliğini kaybederek ev hanımı statüsüne geçmesine neden olmaktadır. Göçle birlikte oluşan bu durum sonucunda, söz konusu kadınlar için var olan gizli işsizlik olgusu açık işsizliğe dönüşmekte ya da bu kadınlar tamamen işgücü piyasasının dışına çıkmaktadırlar. Kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarını artırmaya yönelik programların özellikle göç alan kentlerde yoğunlaşması bu anlamda önem arz etmektedir.

İŞKUR'un Kadınlara Yönelik İşe Yerleştirme Hizmetleri

Yıllar	Başvuru	İşe Yerleştirme
2002	61.185	11.630
2003	104.101	8.656
2004	159.722	12.145
2005	136.431	12.743
2006	147.890	16.424
2007	169.368	23.400
2008	347.539	25.011
2009	512.780	29.453
2010	458.620	49.697
2011	538.149	101.708

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında iş aramak üzere İŞKUR'a 538.149 kadın başvurmuştur. Bu dönemde başvuran kadınlardan 101.708'i işe yerleştirilmiştir.

